

VPLYVY NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

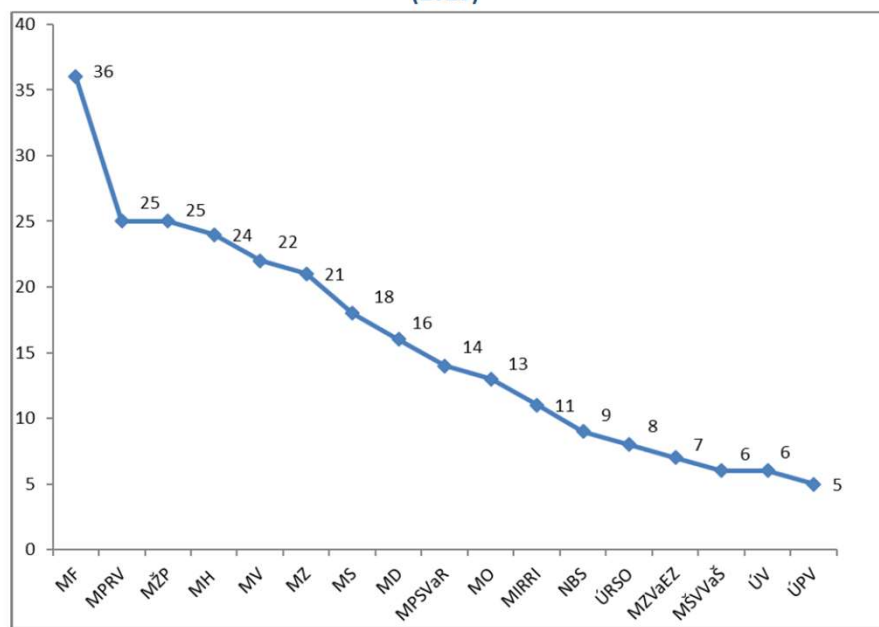
VÝZNAM POSUDZOVANIA VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Pomáha overiť, či navrhované opatrenia, projekty alebo rozhodnutia nebudú mať negatívny dopad na životné prostredie, zdravie obyvateľov a kvalitu života.

- **Predchádzanie negatívnym dopadom** - včas identifikovať možné riziká pre ovzdušie, vodu, pôdu, prírodu, krajinu a zdravie ľudí ešte pred prijatím rozhodnutia.
- **Lepšie a zodpovednejšie rozhodovanie** - Poskytuje odborné podklady, vďaka ktorým je možné vybrať environmentálne prijateľnejšie riešenia.
- **Ochrana zdravia a kvality života** - Pomáha minimalizovať hluk, znečistenie, dopravnú záťaž či iné vplyvy, ktoré môžu negatívne ovplyvniť obyvateľov.
- **Súlad s legislatívou a princípmi udržateľnosti** - pripravované opatrenia v súlade s environmentálnymi požiadavkami, predpismi a cieľmi udržateľného rozvoja.
- **Transparentnosť a zapojenie verejnosti** - Vytvára priestor na pripomienky odborníkov, dotknutých orgánov a verejnosti, čím zvyšuje dôveru v celý proces.

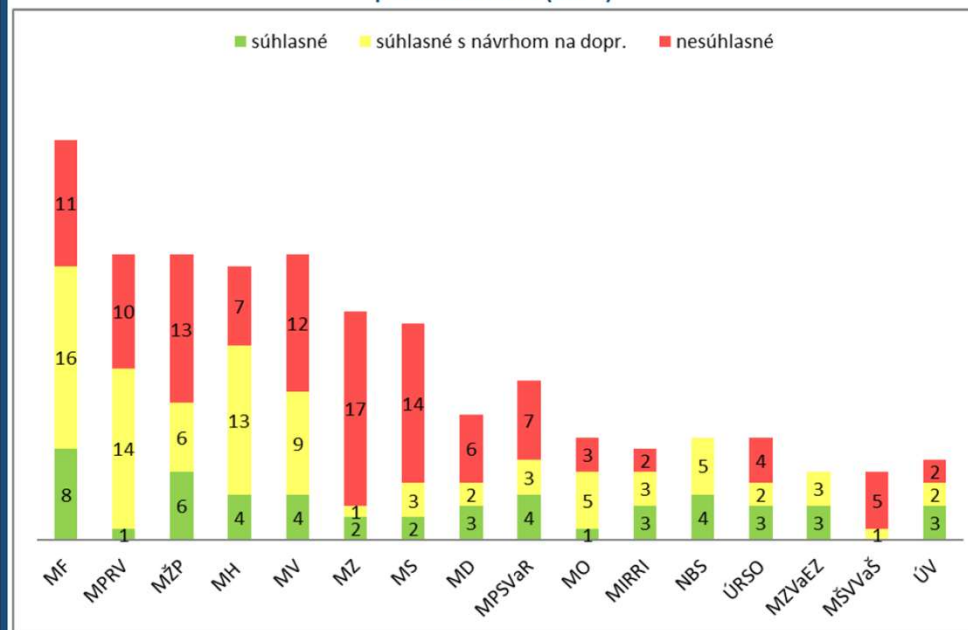
Posudzovanie vplyvov na životné prostredie v PPK procese je nástrojom prevencie, transparentnosti a zodpovedného rozhodovania. Jeho cieľom nie je proces predlžovať, ale zabezpečiť, aby prijaté rozhodnutia boli kvalitné, zákonné, udržateľné a prijateľné pre spoločnosť aj životné prostredie.

Graf č. 4: Štatistika celkového počtu materiálov podľa predkladateľa v rámci PPK a ZP (2023)⁵

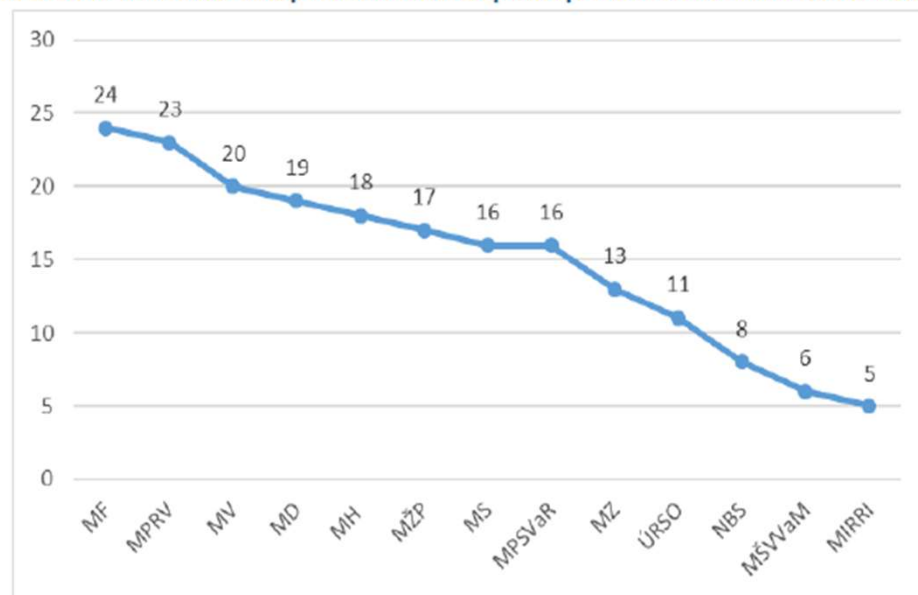

Zdroj: štatistika MH SR

Graf č. 5: Štatistika počtu stanovísk Komisie podľa typu stanoviska z pohľadu jednotlivých predkladateľov (2023)

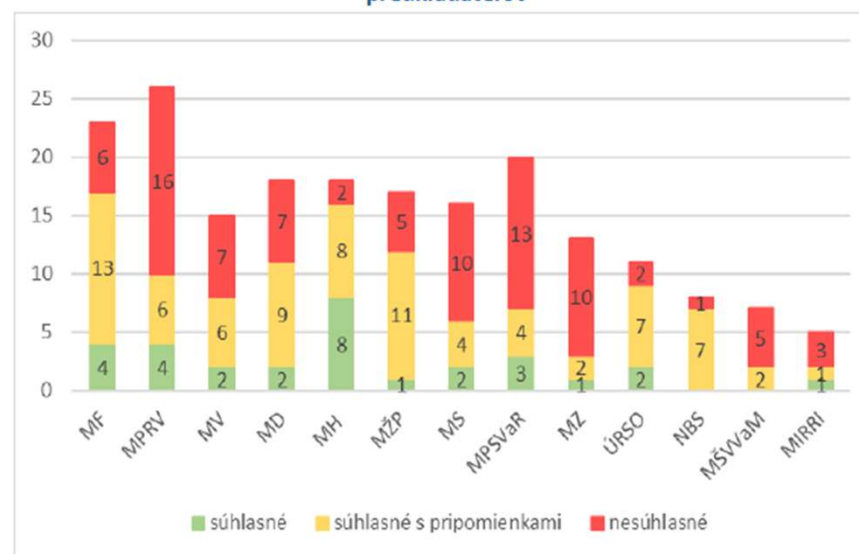

Zdroj: štatistika MH SR

Graf č. 5: Štatistika celkového počtu materiálov podľa predkladateľa v rámci PPK a ZP¹

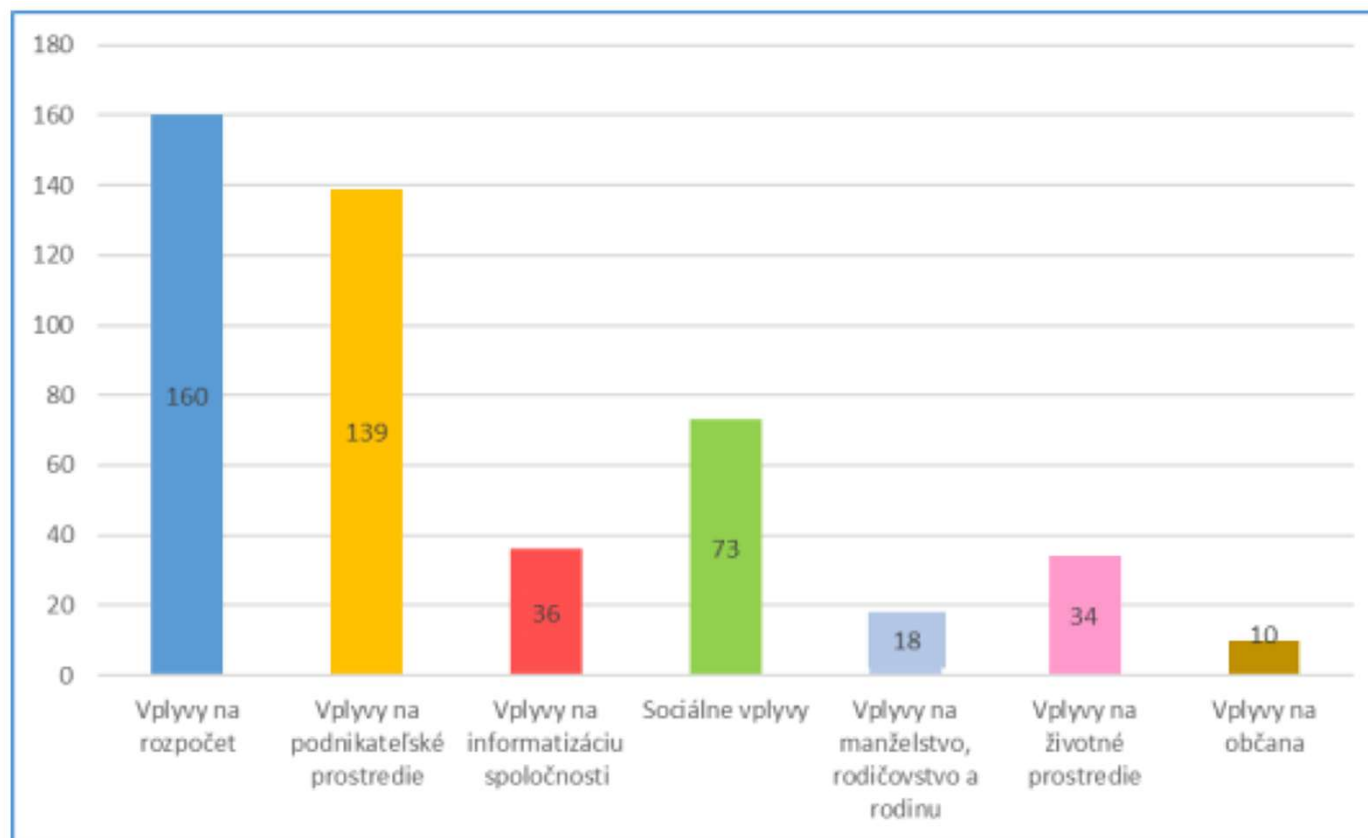
Zdroj: štatistika MH SR

Graf č. 6: Štatistika počtu stanovísk Komisie podľa typu stanoviska z pohľadu jednotlivých predkladateľov

Zdroj: štatistika MH SR

Najčastejšie identifikované vplyvy materiálov, 2024

Zdroj: štatistika MH SR

Rok 2025 a nesúlad s hodnotením vplyvov na ŽP - nesprávne alebo nedostatočne posúdené vplyvy na ŽP u 13 materiálov. Namiesto 22 materiálov (10 %), ktoré mali identifikované vplyvy na ŽP sa malo jednať až o 35 materiálov (17 %).

Graf č. 1: Štatistika počtu stanovísk Komisie v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi

	2024	2023	2022
Celkový počet stanovísk	234 (-19%)	289 (-10%)	322
Stanoviská v rámci PPK podľa typu stanoviska			
Súhlasné	27	38	39
Súhlasné s návrhom na dopracovanie	79	86	74
Nesúhlasné	93	113	156
CELKOVO	199	237	269
Stanoviská v rámci záverečného posúdenia podľa typu stanoviska			
Súhlasné	11	19	15
Súhlasné s návrhom na dopracovanie	18	16	12
Nesúhlasné	6	17	26
CELKOVO	35	52	53
Stanoviská k udeleniu výnimky z procesu (všetky súhlasné)	14	13	7
Materiály, ktoré porušili proces podľa JM	2	6	3

Zdroj: štatistika MH SR

- V priemere 15-20 % materiálov zaslaných do PPK má vplyvy na ŽP.
- 2024 - Vplyvy na životné prostredie 34 materiálov z 234.
- 2025 - 22 materiálov z 209 (10 %), v skutočnosti 35 materiálov (17 %).
- Tretím najčastejšie nesprávne vyhodnoteným vplyvom v roku 2024 boli vplyvy na životné prostredie.
- Najčastejšie okrem, materiálov predkladaných MŽP SR, sú vplyvy na ŽP v materiáloch k energetike, doprave, pôdohospodárstvu, priemyslu a zdraviu.
- Takmer žiadne vplyvy na ŽP v materiáloch v sociálnej oblasti, kultúry alebo športu.

Analýza vplyvov na životné prostredie

V prípade, že je predkladaný materiál posudzovaný podľa Zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (EIA/SEA), tak nie je nutné vyplňať túto analýzu. Proces EIA/SEA nahrádza Analýzu vplyvov na životné prostredie podľa Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov. Túto informáciu je potrebné uviesť v Doložke vybraných vplyvov a v Poznámkach uviesť odkaz na proces. Pred predložením do PPK je však nutné mať Záverečné stanovisko z EIA/SEA procesu.

Príloha č. 5 Analýza vplyvov na životné prostredie

Analýzu vplyvov na ŽP nie je potrebné detailne vypracovať pokiaľ robíte na predkladaný materiál posudzovanie vplyvov na životné prostredie (EIA) alebo strategické environmentálne hodnotenie (SEA)

- Analýza vplyvov na životné prostredie sa podľa jednotnej metodiky nevykonáva pri materiáloch, ktoré prešli posudzovaním vplyvov na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z..
- Záverečné stanovisko z EIA/SEA procesu je však povinnou prílohou PPK dokumentov.
- Doložka vplyvov vypracovaná podľa EIA zákona č. 24/2006 Z. z. nahrádza proces konzultácií s podnikateľskými subjektmi. Túto skutočnosť uvedie predkladateľ v predkladacej správe a v doložke v bode 10. Poznámky.
- Odporúčame spracovať v Analýze vplyvov na ŽP sumárne informácie zo Záverečného stanoviska pre zhodnotenie a prehľadnosť.

Príloha č. 5 Analýza vplyvov na životné prostredie

5.1 Ktoré zložky životného prostredia (najmä klimatickú zmenu, ovzdušie, voda, horniny, pôda, organizmy) budú predkladaným materiálom ovplyvnené, a aký bude ich vplyv?

(Typ, veľkosť a rozsah vplyvu. Popíšte základné vplyvy na jednotlivé zložky životného prostredia)

5.1.1 Vplyvy na ovzdušie (*množstvo očakávaných navýšených alebo ušetrených emisií ovzdušie znečisťujúcich látok*):

5.1.2 Vplyvy na vodu vrátane odpadových vôd (*množstvo pitnej a úžitkovej vody, akým spôsobom a odkiaľ budú vodné zdroje získavané, množstvo a spôsob likvidácie/nakladania s odpadovými vodami a pod.*):

5.1.3 Vplyvy na pôdu a horninové prostredie:

5.1.4 Vplyvy na organizmy:

5.1.5 Vplyvy na odpady (*koľko akého druhu odpadu bude prijatím a realizovaním predkladaného materiálu produkované, ako s ním bude nakladané a ako prispeje materiál k rozvoju a posilneniu obehovej ekonomiky*):

Príloha č. 5 Analýza vplyvov na životné prostredie

5.2 Bude mať predkladaný materiál vplyv na chránené územia a ak áno, aký?

Popíšte typ, veľkosť a rozsah vplyvu. Popíšte na ktoré chránené územia môže mať predkladaný materiál vplyvy (Natura 2000, národné parky, CHKO a pod.) Do ktorých stupňov ochrany bude predkladaný materiál zasahovať.

5.3 Bude mať predkladaný materiál vplyv na zmenu klímy a ak áno, aký? (typ, veľkosť a rozsah vplyvu).

Popíšte, akým spôsobom (pozitívne, negatívne) sa bude predkladaný materiál podieľať na znižovaní emisií skleníkových plynov a na adaptácii na zmenu klímy.

5.4 Bude mať predkladaný materiál vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice? (ktoré zložky a ako budú najviac ovplyvnené)?

Popíšte typ, veľkosť a rozsah cezhraničných vplyvov.

5.5 Aké opatrenia budú prijaté na zmiernenie negatívneho vplyvu na životné prostredie?

Uveďte konkrétne všetky kompenzačné opatrenia, ktoré budú prijaté na zmiernenie uvádzaných vplyvov.

Príloha č. 5 Analýza vplyvov na životné prostredie

- Metodický postup pre analýzu vplyvov na ŽP, posudzovanie vplyvov na jednotlivé zložky ŽP, chránené územia (CHVÚ, územia európskeho významu, Natura 2000) - na konci formulára Analýzy vplyvov na ŽP.
- Hodnotia sa predovšetkým závažné vplyvy – zmena kvality životného prostredia vplyvom implementácie predkladaného materiálu.

Typy vplyvov:

- priamy environmentálny vplyv
- sekundárny alebo nepriamy environmentálny vplyv (spôsobený zmenou iného prvku)
- kumulatívny vplyv (niekoľko zmien s malým vplyvom má spolu významný vplyv, niekoľko samostatných vplyvov (napr. hluk, prach, vzhľad) má spoločný vplyv))
- synergia environmentálnych vplyvov
- pozitívny vplyv (zlepšuje podmienky života (človeka, rastlín, živočíchov) a kvalitu ďalších zložiek ŽP (napr. voda, pôda, horninové prostredie, ovzdušie))
- negatívny vplyv (zhoršuje podmienky života a kvalitu ďalších zložiek ŽP)

Príloha č. 5 Analýza vplyvov na životné prostredie

- Prehľadne a pomerne rýchlou a jednoduchou metódou určiť všetky závažné súvislosti vplyvov predkladaného materiálu na životné prostredie a možné trendy.
- Metódy posudzovania
 - je metóda schopná účelne usporiadať, analyzovať a prezentovať informácie?
 - druhy sledovaných vplyvov
 - ktoré zložky životného prostredia sú posudzované
 - aká je kvalita a rozsah základných dát a dostupnosť odborných poznatkov
- Zdôvodnenie pokiaľ nie je možné vplyvy kvantifikovať

Zdroje informácií:

- MŽP SR: <https://www.minzp.sk/>
- Orgány štátnej správy starostlivosti o životné prostredie (SIŽP: <https://www.sizp.sk/>, OÚ odbory starostlivosti o životné prostredie)
- Odborné organizácie MŽP SR
 - SAŽP <https://www.sazp.sk/sazp/>
 - ŠOP <https://www.sopsr.sk/web/>,
 - SHMÚ
 - VÚVH <http://www.vuvh.sk/>
 - ŠGÚDŠ <https://www.geology.sk/geoinfoportal/>
- IEP: <https://www.minzp.sk/iep/informacie-iep/kontakty/>
- Ďalšie informácie napr. v ročných správach o stave životného prostredia <https://www.enviroportal.sk/spravy/kat21>

Najčastejšie chyby, nedostatky:

Nie je ukončený SEA/EIA proces

*„Analýza vplyvov na životné prostredie sa podľa jednotnej metodiky nevykonáva pri materiáloch, ktoré **prešli** posudzovaním vplyvov na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.“ = Záverečné stanovisko z EIA/SEA procesu.*

Najčastejšie chyby, nedostatky:

Doložka vybraných vplyvov:

- Nedefinované alebo nesprávne definované problémy a ciele materiálu (transpozícia smernice nie je problém ani cieľ) – všeobecné deklaratívne a málo konkrétne popísané problémy a ciele
- Chýbajúce alternatívne riešenia a nepopísaný nulový variant
- Nevyplnené alebo nedostatočne vyplnené preskúmanie účelnosti – chýbajúce indikátory, ktoré vedia overiť napĺňanie cieľov a riešenie problémov

Analýza vplyvov na životné prostredie:

- Neidentifikovaný vplyv
- Nesprávne určený vplyv alebo nedostatočne pomenovaný a popísaný vplyv
- Chýbajúca kvantifikácia a nedostatok dát
- Chýbajúce záverečné stanovisko z EIA/SEA procesu
- Nedostatočné zdroje a odborné podklady

Najčastejšie chyby, nedostatky:

Predkladateľ deklaruje, že nie je nutná EIA

V prípade predmetného investičného zámeru očakávame mierne vplyvy na životné prostredie.

Predmetnou činnosťou nebudú dotknuté žiadne záujmy ochrany prírody. Prijímateľ si je vedomý, že pri realizácii svojho investičného zámeru musí dodržať ustanovenia zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, t. j. za predpokladu naplnenia podmienok podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, prijímateľ predloží návrh na začatie konania podľa predmetného zákona.

Pokiaľ ide o výrobné a technologické zariadenie, prijímateľ v žiadosti deklaruje, že tieto nepodliehajú režimu podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Najčastejšie chyby, nedostatky:

Chýba identifikácia alebo kvantifikácia niektorého z vplyvov:

- Napr. Investičný zámer, na ktorý je požadovaná investičná podpora hovorí o rozširovaní závodu, ale v Analýze chýbajú informácie o náraste spotreby energií, emisií, produkcii odpadov a nakladania s nimi, spotrebe vody, produkcii a zneškodňovaní odpadovej vody a pod.
- Alebo „*Návrh investičnej akcie*“

Identifikuje pozitívne vplyvy

- návrat dažďovej vody do prirodzeného prírodného kolobehu priamo v mieste zrážok
- vybudovanie studne pre zavlažovanie historického parku (zníži sa spotreba pitnej vody)
- realizácia nového druhu osvetlenia (zníženie nákladov na osvetlenie areálu)

Chýba však kvantifikácia úspory energií a prípadných emisií, odhadované množstvo vody, ktoré nebude odvedené kanalizáciou alebo množstvo vody, ktoré bude čerpané zo studne (môže mať aj negatívny vplyv), nakladanie s odpadmi a pod.

Najčastejšie chyby, nedostatky:

Nezhodnotiteľné vplyvy:

VODA

Počas prevádzky

Prevádzka nepredpokladá neštandardné vplyvy na znečisťovanie vôd:

Zbytočné formulácie:

5.4 Aké opatrenia budú prijaté na zmiernenie negatívneho vplyvu na životné prostredie?

Prijímateľ investičnej pomoci bude dodržiavať zákonom stanovené limity a realizovať všetky potrebné preventívne opatrenia.

Názov znečisťujúcej látky	Množstvo
Tuhé znečisťujúce látky (TZL)	370 kg/rok
Oxid siričitý (SO ₂)	3 kg/rok
Oxidy dusíka (NO _x)	443 kg/rok
Oxid uhoľnatý (CO)	179 kg/rok
Organický uhlík (ΣC)	15 878 kg/rok
Ostatné znečisťujúce látky (OZL)	9 520 kg/rok

ODPADY

Počas prevádzky

Počas prevádzky bude produkovaný bežný odpad súvisiaci s prevádzkou:

Názov a kód odpadu	Množstvo (v príslušnej jednotke/rok)
03 01 05 - piliny, hobliny, odrezky, odpadové rezivo alebo drevotrieskové/drevovláknité dosky, dyhy	264 kg
08 01 11 - odpadové farby a laky obsahujúce organické rozpúšťadlá alebo iné nebezpečné látky	11 kg
08 01 17- odpady z odstraňovania farby alebo laku obsahujúce organické rozpúšťadlá alebo iné nebezpečné látky	9 581 kg
12 01 01- piliny a triesky zo železných kovov	3 652 kg
12 01 02- prach a zlomky zo železných kovov	800 000 kg
12 01 04 - prach a zlomky z neželezných kovov	85 kg

5.1.1 Vplyvy na ovzdušie (množstvo očakávaných navýšených alebo ušetrených emisií ovzdušie znečisťujúcich látok):

Zariadenie dieselagregát - náhradný zdroj elektrickej energie tvorí kompaktný celok, ktorý je tvorený vznietovým motorom s chladičom a uzavretým mazacím okruhom. Bude umiestnený na voľnom priestranstve. Stroj bude vybavený od výrobcu integrovanou dvojplášťovou nádržou, pri ktorej nie je potrebné pri plnení použiť záchytnú vaňu. Zariadenie bude používané výlučne na núdzovú prevádzku max. do 500 hod/rok.

Elektrický výkon 320 kW

Max. spotreba paliva 81,3 l / hod (záložná prevádzka)

Tepelný príkon 802,124 kW

Rekonštrukciou budovy sa zníži produkcia emisií vznikajúcich pri vykurovaní a taktiež sa zníži tepelná strata.

Emisie CO₂ v kg/(m².a) – jestvujúci stav: 39,02

Emisie CO₂ v kg/(m².a) – navrhovaný stav: 20,92

Potenciál úspor v % - 46,4.

5.1.2 Vplyvy na vodu vrátane odpadových vôd (množstvo pitnej a úžitkovej vody, akým spôsobom a odkiaľ budú vodné zdroje získavané, množstvo a spôsob likvidácie/nakladania s odpadovými vodami a pod.):

Miernym negatívnym vplyvom môže byť počas výstavby spotreba vody (znižovanie prašnosti, ošetrovanie čerstvého betónu, výroba malty, sanitárne účely a pod.), vznik odpadových látok a odpadových vôd.

Mierny pozitívny vplyv na spotrebu vody bude z dôvodu výmeny opotrebovaných vnútorných rozvodov pitnej vody a vnútorných rozvodov odpadových vôd. Taktiež sa vykoná rekonštrukcia strechy vrátane odkvapov, zvodov dažďovej vody a klampiarskych prvkov. Dažďové vody zo striech a spevnených plôch budú odvádzané do jestvujúcej dažďovej kanalizácie.

5.1 Ktoré zložky životného prostredia (najmä klimatickú zmenu, ovzdušie, voda, horniny, pôda, organizmy) budú predkladaným materiálom ovplyvnené, a aký bude ich vplyv?

Každý prijímateľ investičnej pomoci je povinný zabezpečiť prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o posudzovaní vplyvov na životné prostredie“) a v zmysle zákona č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Prijímateľ si je vedomý, že pri realizácii svojho investičného zámeru musí dodržať ustanovenia zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, t. j. za predpokladu naplnenia podmienok zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie predloží návrh na začatie konania podľa predmetného zákona.

5.1.5 Vplyvy na odpady (koľko akého druhu odpadu bude prijatím a realizovaním predkladaného materiálu produkované, ako s ním bude nakladané a ako prispeje materiál k rozvoju a posilneniu obehovej ekonomiky):

Počas prevádzky prijímateľ predpokladá nasledujúci odpad:

Názov a kód odpadu	Množstvo (za rok)
07 01 04 iné organické rozpúšťadlá, <u>premyšľacie</u> kvapaliny a <u>matečné</u> lúhy	100 t
13 02 08 iné motorové, prevodové a mazacie oleje	455 kg
15 01 01 obaly z papiera a lepenky	132 t
15 01 02 obaly z plastov	23 t
15 01 03 obaly z dreva	90 t
15 01 04 obaly z kovu	28 t

5.1 Ktoré zložky životného prostredia (najmä klimatickú zmenu, ovzdušie, voda, horniny, pôda, organizmy) budú predkladaným materiálom ovplyvnené, a aký bude ich vplyv?

Implementáciou smernice v podmienkach SR sa očakáva pozitívna zmena pre životné prostredie presunutím prepravných tokov tovaru z cesty na železniciu resp. vodu, t. j. k iným druhom dopravy s nižšími emisiami v súlade s Bielou knihou Plán jednotného európskeho dopravného priestoru – Vytvorenie konkurencieschopného dopravného systému efektívne využívajúceho zdroje. 30 % cestnej nákladnej dopravy nad 300 km by sa malo do roku 2030 previesť na iné druhy dopravy, ako napr. na železničnú či vodnú dopravu, a do roku 2050 by to malo byť viac ako 50 %. Napomôcť by tomu mali efektívne zelené koridory nákladnej dopravy. Na dosiahnutie tohto cieľa je takisto potrebné vyvinúť vhodnú infraštruktúru.

5.1.1 Vplyvy na ovzdušie (množstvo očakávaných navýšených alebo ušetrených emisií ovzdušie znečisťujúcich látok): Právne predpisy EÚ v oblasti dopravy, energetiky a životného prostredia sa sústreďujú a aj naďalej sa budú sústreďovať na negatívne externality so zameraním na zníženie emisií skleníkových plynov o 55 % (v porovnaní s úrovňami z roku 1990) do roku 2030, ako je stanovené v európskom právnom predpise v oblasti klímy.

5.3 Bude mať predkladaný materiál vplyv na zmenu klímy a ak áno, aký? (typ, veľkosť a rozsah vplyvu).

Popíšte, akým spôsobom (pozitívne, negatívne) sa bude predkladaný materiál podieľať na znižovaní emisií skleníkových plynov a na adaptácii na zmenu klímy.

S dopravou sú spojené významné externé náklady pre spoločnosť. Veľká väčšina týchto externých nákladov je spôsobená odvetvím cestnej dopravy, ktoré dominuje trhu vnútrozemskej nákladnej dopravy. Právne predpisy EÚ v oblasti dopravy, energetiky a životného prostredia sa sústreďujú a aj naďalej sa budú sústreďovať na negatívne externality so zameraním na zníženie emisií skleníkových plynov o 55 % (v porovnaní s úrovňami z roku 1990) do roku 2030, ako je stanovené v európskom právnom predpise v oblasti klímy.

Odporúčania:

- Využívajte neformálne konzultácie pred zaslaním do PPK
 - Prevencia pripomienok a negatívnych stanovísk Komisie.
- Používajte aktuálne formuláre:
<https://www.mhsr.sk/podnikatelske-prostredie/jednotna-metodika/dokumenty>
- Konzultujte a vypracúvajte materiály v spolupráci s analytickým útvarom.

Kontakt:

Mgr. Pavol Široký
Inštitút environmentálnej politiky
Ministerstvo životného prostredia SR
pavol.siroky@enviro.gov.sk
02 5956 2214